

| www.ndk.cz

Projekt NDK pro uživatele obecních a městských knihoven

PhDr. Bohdana Stoklasová & kol.

Knihovnická dílna 2011, 28.4.2011

- **Rámec**
- **Cíle**
- **Současný stav a perspektivy**
- **System NDK – stručný přehled**
- **Přínos pro uživatele obecních a městských knihoven**
- **?Otázky?**

- **Strukturální fondy EU – IOP**
- **Smart Administration jako nový kontext**
- **Cca 300 mil. Kč (85% ESF, 15% státní rozpočet)**
- **Nositel Národní knihovna ČR**
- **Partner Moravská zemská knihovna v Brně**

- 1. Digitalizace**
- 2. Dlouhodobá ochrana**
- 3. Zpřístupnění**

Digitalizace významné části bohemikální produkce 19.-21. století

- knihy vydané na území České republiky, napsané v češtině nebo pojednávající o Česku
- celkem do konce roku 2019 více než 50 milionů stran, cca 300 000 svazků
- historické fondy výběrově (SA – i zde plné texty)
- pokračování po roce 2014 – do roku 2019 povinná udržitelnost projektu, v dalších letech – rychlost digitalizace (= doba nutná pro digitalizaci jádra kulturního dědictví) závislá na disponibilních financích

Dlouhodobé uložení dokumentů ve spolehlivém digitálním úložišti

- prostor pro bezpečné uložení dosud digitalizovaných dokumentů + archiv českého webu
- prostor pro bezpečné uložení digitálních dokumentů vytvořených či získaných v projektu NDK i v rámci dalších projektů (včetně Google).

Zpřístupnění digitálních dokumentů v jednotném, uživatelsky vlídném rozhraní

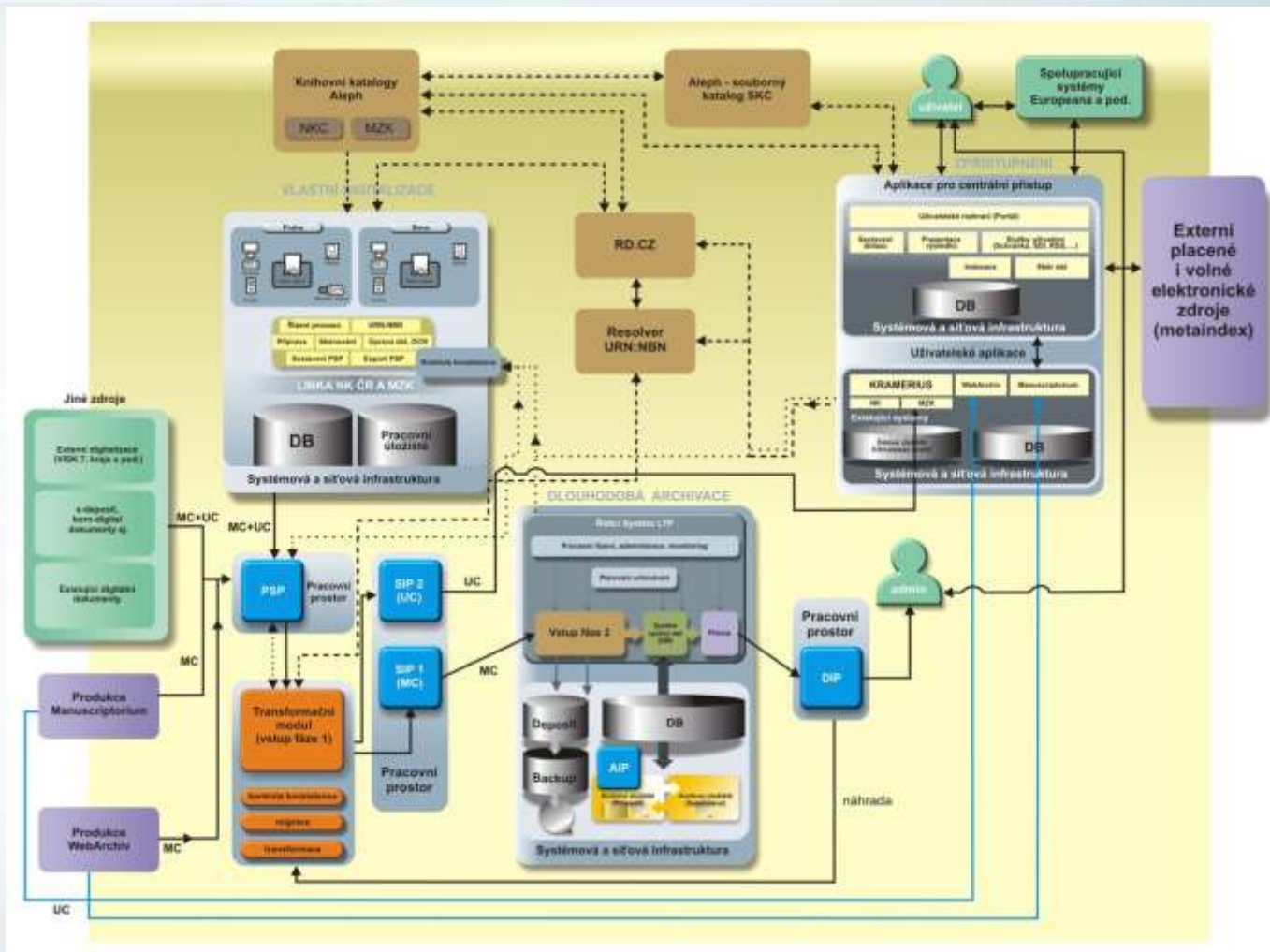
- vysoká míra možné personalizace
- z jednoho místa budou přístupné digitalizované dokumenty i placené online databáze

Současný stav

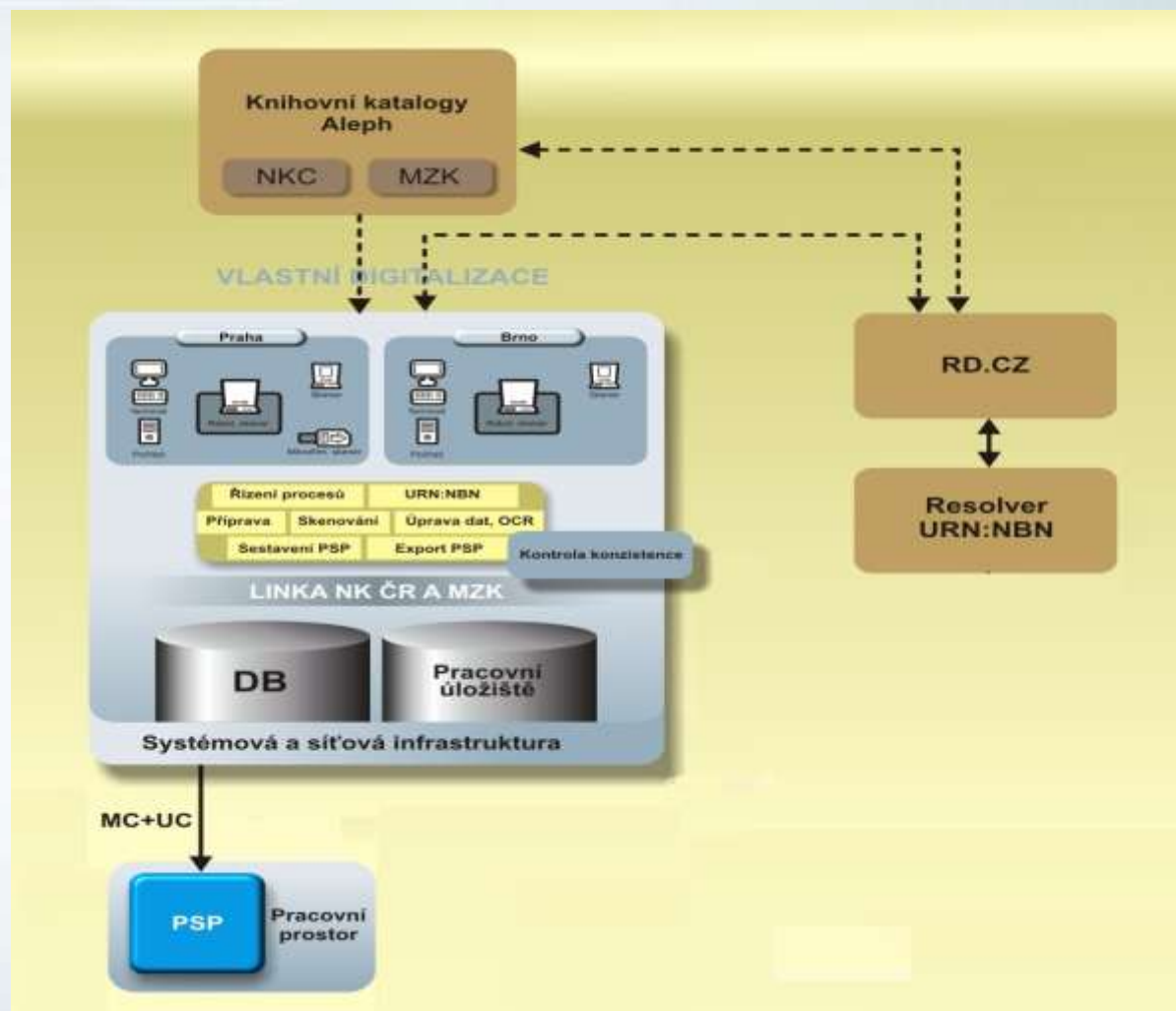
- **Harmonogram: 2010-2014**
- **Příprava od 2004, oficiálně od 2008**
- **Současný stav: výběrová řízení**
- **Management a publicita - vyhlášeno**
- **SI – příprava podkladů pro výběrové řízení**

- **2011: výběrová řízení, dodávky technologií, testy**
- **2012: poloprovoz (skluz, nutná další směna)**
- **2013-2014: plný provoz**
- **2014: ukončení**
- **2015: zpráva**
- **2015 -2019: dlouhodobá udržitelnost**
- **2019 -- pokračování**

System NDK

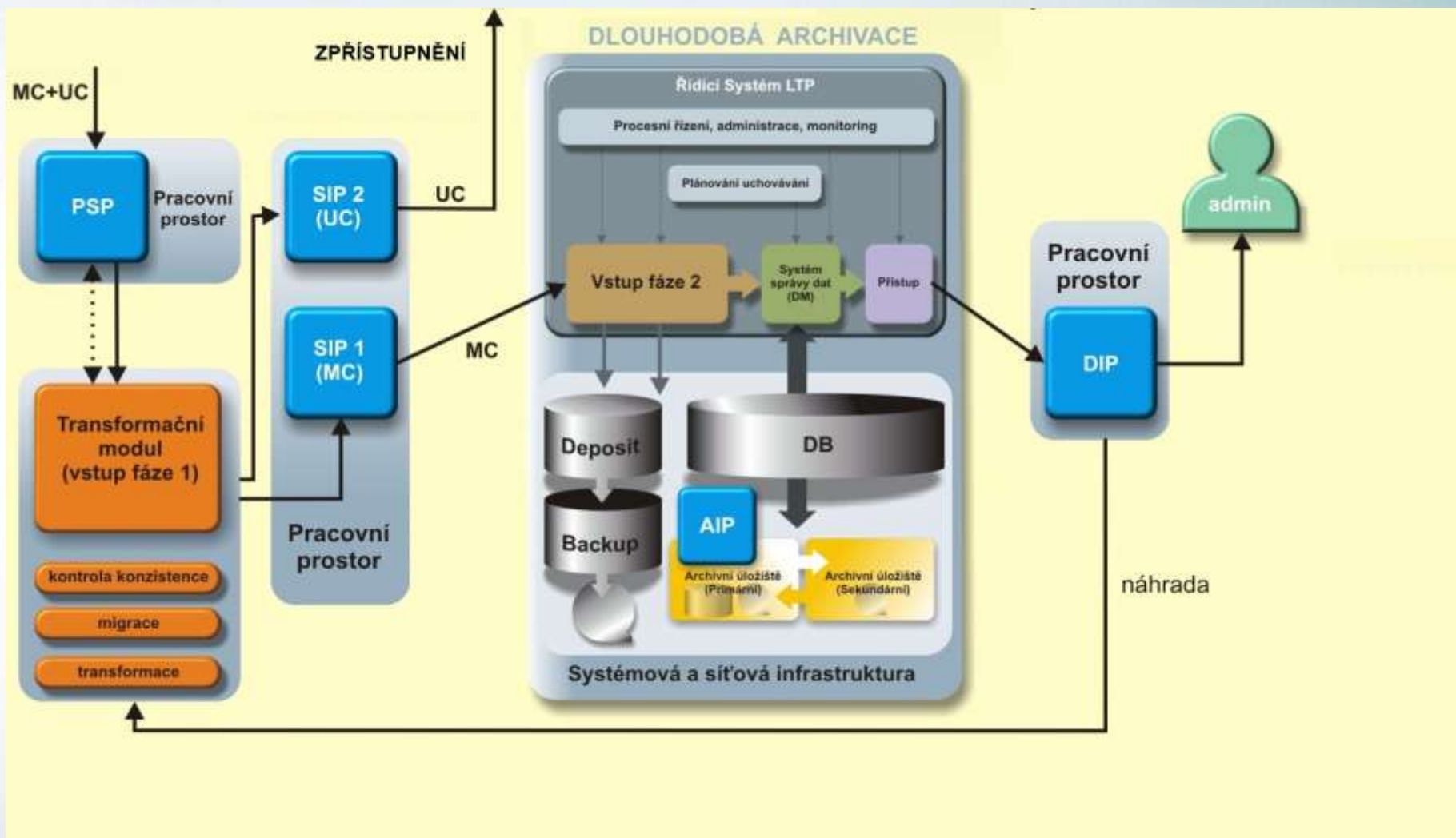


Digitalizace

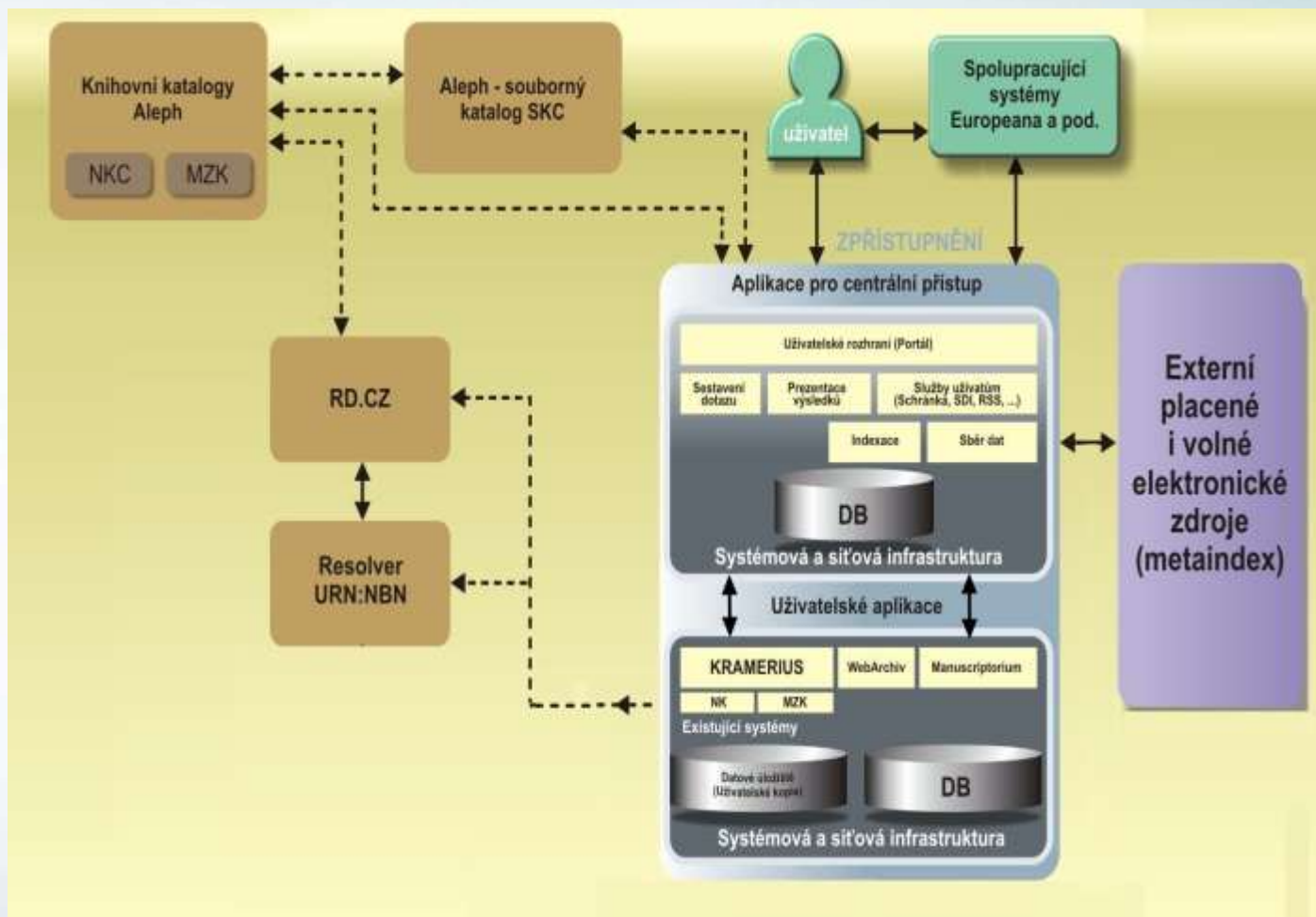


- **26 000 000 stran do konce roku 2014**
- **24 000 000 stran do konce roku 2019**
- **27 000 s./den (s každým ztraceným dnem – nárůst celkového dluhu o tento počet)**
- **1 140 s./hodinu (s každou ztracenou hodinou – nárůst celkového dluhu o tento počet)**

LTP - OAIS pro NDK



Centrální přístup



- **Stávající aplikace (katalogy, databáze, Kramerius, Manuscriptum, WebArchiv, placené zdroje)**
- **Nové aplikace a služby**
- **Jediné, jednoduché a nastavitelné rozhraní**
- **Jednoduché pro uživatele, složité uvnitř (technologie, správa, úpravy dat)**

Infrastruktura - umístění

- **Klementinum**
- **Hostivař**
- **Brno – MZK**

Lokality



© 2010 METROPROJEKT Praha a.s.



Historický areál Klementinum, Praha 1

Lokality



© 2010 ATREA spol.s r.o.



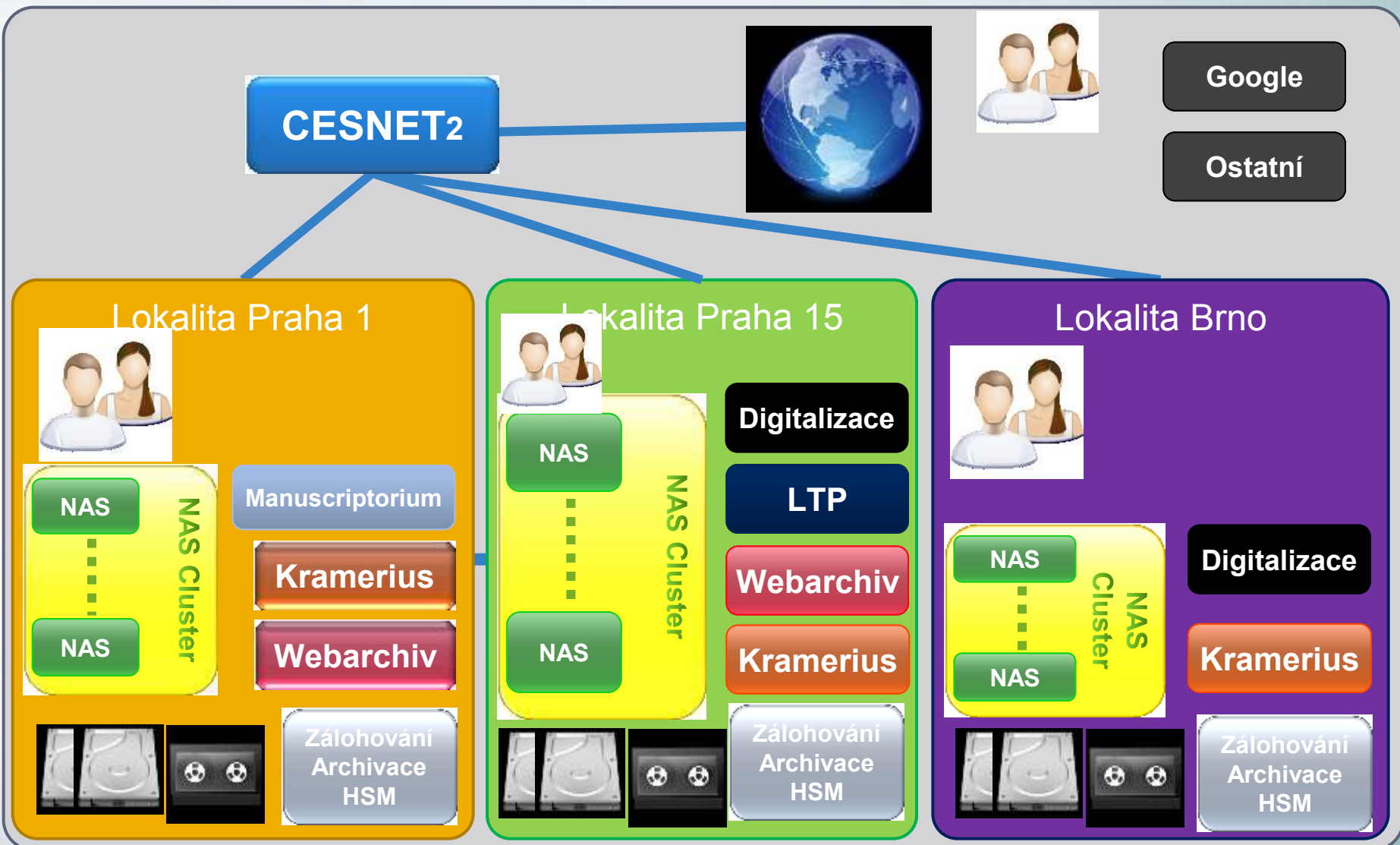
Dostavba depozitáře Hostivař, Praha 15

Lokality



Moravská zemská knihovna, Brno

Předpokládané schéma aplikací



Přínos pro uživatele

- **50 mil. digitalizovaných stran**
- **dlouhodobá (stálá) dostupnost digitálních dat vzniklých digitalizací analogových dokumentů i born-digital dokumentů**
- **možnost vyhledávání v plných textech**
- **možnost získání plných textů i obrazových náhledů (uživatelské kopie)**
- **možnost získání volných dokumentů**
- **možnost získání dalších dokumentů v souladu s AZ (v místě samém, v síti knihoven?)**
- **možnost přístupu ne zdarma, ale za rozumnou cenu (čím více uživatelů, tím nižší cena)**
- **centrální přístup k různým zdrojům**

Novodobé fondy



Historické fondy



| [**Capitulum 39.**] **Caret initio ms.** eum cum argento emiserant. [**F**]ures super eos advenerunt et dum omnes intraverunt, incepterunt argentum querere. Et dum eis non haberent aliquid dare, quinque fratribus post longas penas guttura preciderunt, et sic eos deo demandaverunt. Hoc factum est a nativitate filii dei anno post millesimum quartum. **Vide versionem Bohemicam, Daňhelka, Jiří-Hádek, Karel-Havránek, Bohuslav-Kvítková, Naděžda (Eds.): Staročeská kronika tak řečeného Dalimila: Vydání textu a veškerého textového materiálu. I. Praha: Academia, 1988, p. 455-456, cap. 39, vv. 30-41: I vrátích knězi stříbro opět a tu osta bratruov pět, Benedicht, Matěj, Jan, Křistin, Isaak jim dějicbu, Barnaba s stříbrem poslali biecbu. Zlodějie na ně přijidecbu, a když koli v chyšky vnidecbu, jechu se stříbra hledati. A když jim nejmiecbu co dáti, pět bratři po dlúbých mukách brdla zřezachu a tak je k bobu poslachu. To se sta ot porozenie syna božieho léta po tisíc čtvrtého.**

Přínos pro uživatele obecních a městských knihoven

- přístup k velkému množství volných dokumentů
- velký objem digitálních dat z projektu NDK (digitalizované analogové dokumenty + born digital) – akcelerace jednání o co nejširším zpřístupnění i u autorsky chráněných děl – kolektivní správa, hromadná platba, kdo uhradí?
- existence úložiště – nová pozice pro vyjednávání s vydavateli i agregátory informací

Na co se můžete těšit

Autoři (souborné zpracování):

- **Josef Váchal**
- **Eduard Bass**
- **Vladislav Vančura**
- **Ivan Olbracht**
- **Karel Poláček**
- **Jaroslav Havlíček**
- **Jaroslava Haška**
- **další...**
- **? Požadavky ?**

Většina zatím pod ochranou AZ, postupné otevírání

Na co se můžete těšit

Edice (souborné zpracování):

Významné edice 1. pol. 20. století

- **Aventinum**
- **Odeon**
- **Laichter**
- **Melantrich**
- **Další...**

- **? Požadavky ?**

Řada děl zatím pod ochranou AZ, postupné otevírání

Něco navíc...

Centrální index:

- **Periodika (metadata, plné texty k prohledání, ?zobrazení?)**
- **Přepis televizních a rozhlasových relací (?Anopress, Newton?)**
- **? Požadavky ?**

Něco navíc...

Volně - Varianta 1 - v centrálním indexu jen metadata

Národní knihovna se do pěti let od základu změní. Přibudou galerie a parky

Zdroj:	Mladá fronta Dnes
Datum vydání:	21.4.2011
Název:	Národní knihovna se do pěti let od základu změní. Přibudou galerie a parky
Odkaz:	http://zpravy.idnes.cz/mfdnes.asp
Ročník:	22
Číslo:	94
Strana:	2
Autor:	Kateřina Kolářová
Rubrika:	praha
Mutace:	Praha
Pořadí:	2
Oblast:	Celostátní deníky

Něco navíc...

Volně – Varianta 2 – v centrálním indexu metadata + fulltext, zobrazení volně jen hledaný termín + nejbližší okolí (jako u Google books a dalších služeb), zbytek knihovny/další subjektys předplacenou službou na základě registrace

Národní knihovna se do pěti let od základu změní. Přibudou galerie a parky

Zdroj:	Mladá fronta Dnes
Datum vydání:	21.4.2011
Název:	Národní knihovna se do pěti let od základu změní. Přibudou galerie a parky
Odkaz:	http://zpravy.idnes.cz/mfdnes.asp
Ročník:	22
Číslo:	94
Strana:	2
Autor:	Kateřina Kolářová
Rubrika:	praha
Mutace:	Praha
Pořadí:	2
Oblast:	Celostátní deníky

STARÉ MĚSTO **Národní knihovna** by se do pěti let měla změnit z místa pro badatele a studenty na centrum kulturního života.

Alespoň tak vidí budoucnost knihovny a celého **Klementina** ředitel **Tomáš Böhm**. "Kromě lepších podmínek pro odborníky chceme **Klementinum** otevřít široké veřejnosti," nastínil Böhm změnu s tím, že na první pohled se změní také vstupy do objektu. Přibude zelených ploch a ubude závor. Všechny základní služby, půjčování knih a studovny, budou téměř výhradně v přízemí, aby byly co nejvíce přístupné. Do vyšších pater se přestěhují například specializované studovny hudebního oddělení nebo historické fondy...

Za úplatu – registrovaný uživatel – Varianta 3 – metadata + plný text + náhled na článek

Národní knihovna se do pěti let od základu změní. Přibudou galerie a parky

STARÉ MĚSTO Národní knihovna by se do pěti let měla změnit z místa pro badatele a studenty na centrum kulturního života.

Alespoň tak vidí budoucnost knihovny a celého Klementina ředitel Tomáš Böhml. „Kromě lepších podmínek pro odborníky chceme Klementinum otevřít široké veřejnosti,“ nastíhl Böhml změnu s tím, že na první pohled se změní také vstup do objektu. Přibude zelených ploch a ubude závor.

Všechny základní služby, půjčování knih a studovny, budou téměř výhradně v přízemí, aby byly co nejvíce přístupné. Do vyšších patér se přestěhují například specializované studovny hudebního oddělení nebo historické fondy.

Digitální knihovna

V následujících pěti letech by se většina fondu ve vlastnictví Národní knihovny měla dostat ke čtenářům také v digitální podobě. Pomocí by měla také spolupráce s externími dodavateli a rozšíření možnosti využití elektronických čteček knih. Ve volně přístupných prostorách, pro které nebude potřeba



Místo pro studium i odpočinek Národní knihovna v Klementinu bude po rekonstrukci otevřenější pro veřejnost. Foto: J. Kufalík, MF DNES

ani registrace v knihovně, se plánuje také wi-fi připojení.

Do Klementina na kávu i do galerie

Nádvoří Národní knihovny se mají proměnit v zelené parky. „Asfaltové plochy budou nově vydlážděné. S tím souvisí také ambice dostat z areálu knihovny pryč auta. Po rekonstrukci už tu nebudou moci parkovat. Místo toho bude v podzemí zhruba dvacet parkovacích míst,“ doplnil Böhml. Navíc přibude z nádvoří přístupné knihkupectví, kavárna, galerie, sály pro kongresy a školení.

Větší komfort pro studenty

Výrazná proměna čeká také studovny. V „nové“ knihovně budou otevřené prostory pro studium, ale i boxy, které zaručí více soukromí. Pod dozorem a přístupné jen s registrací budou prostory pro badatele a odborníky. Dál bude přístup k rukopisům a starým tiskům.

Rekonstrukce by měla být definitivně hotová v roce 2016 a stát bude miliarda a 885 milionů korun. **Kateřina Kolářová**

Přínos pro knihovny

- **standardy/metodika pro digitalizaci**
- **koordinace/registrace digitalizace v ČR**
- **standardy/metodika pro LTP**
- **vzorové centrální zpřístupnění**
- **tým „poradců“ (Praha, Brno)**
- **možnost vidět komplexní systém digitalizace/LTP/zpřístupnění v ČR**
- **získání předloh pro tisk = zrychlení katalogizace v NK ČR i v MZK**

?Otázky?

- **Statisíce knih a periodik online!**

Děkuji za pozornost

■ **Statistice knih a periodik online!**